

สภาพปัญหาและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียล ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญใน กรุงเทพมหานคร

อัสมา พาริลที^{1,*}, จรูญศรี มาติลกโกวิท²

สาขาวิชาพัฒนศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Received: 2 November 2022

Revised: 1 December 2022

Accepted: 9 December 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิม โดยใช้กระบวนการวิจัยแบบผสม ดำเนินการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญในจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 โรงเรียนโดยเลือกสุ่มตัวอย่างโรงเรียนแบบเจาะจง และเลือกนักเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม กระจายในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นครบทุกชั้น ได้ประชากร 621 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ตัวแทนครูประจำชั้นและผู้ปกครอง โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการบอกต่อ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดเลือกตอบและประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิด ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์ และข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ครูและผู้ปกครองยังถูกกีดกันจากการรับทราบถึงพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของนักเรียน นักเรียนที่มีพฤติกรรมดังกล่าวมักเป็นเด็กที่ขาดการเอาใจใส่จากผู้ปกครองและมีปัญหาครอบครัว ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ แนวทางในการแก้ปัญหาครั้งนี้คือ การตักเตือนและแนะนำถึงผลและโทษที่อาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมนี้ ส่วนผู้ปกครองควรเพิ่มการเอาใจใส่และให้เวลากับครอบครัวให้มากขึ้น ครูและผู้ปกครองจะสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองในสังคมออนไลน์โดยใช้หลักศาสนาและแนวคำสอนของท่านศาสดามูฮัมหมัด (ศ็อลลา) มาเป็นตัวอย่างและแนวทางสำหรับการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียน

คำสำคัญ: การรังแกบนโลกโซเชียล มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ

* ผู้ประสานงานหลัก; อีเมล: asma005@gmail.com

The Problems and the Relationship between Factors Related to Cyberbullying Behavior among Lower Secondary School Students in Islamic Private Schools, Bangkok

Asma Parilti^{1,*}, Charoonsri Madilokkowitz²

^{1,2}Development Education Department of Educational Policy, Management and Leadership,
Faculty of Education, Chulalongkorn University

Received: 2 November 2022

Revised: 1 December 2022

Accepted: 9 December 2022

Abstract

The purpose of this research was to study the problems and to find the relationship between factors related to cyberbullying behavior among Muslim youths. The Mixed Method research was conducted. The quantitative research methodology was used by sending a questionnaire to 9 Islamic private schools in Bangkok by randomly selecting specific schools. The students were selected by using cluster sampling method, distributed in all grades of secondary schools with a population of 621 people. The qualitative method was used by interviewing representative of class teachers and parents. The method for selecting the sample was snowball sampling. The tools used in the research were the selective, estimated questionnaire (Rating Scale) and interview form (Structure In-depth Interview). The results of the research were: Students, Family, Friends, Online social media and Schools were statistically correlated with the cyberbullying behavior of Muslim youth at the 0.05 level. Teachers and parents were also discouraged from acknowledging their students' cyberbullying behavior. Students with such behavior were often children who had a lack of parental affection and family problems. The solution to this problem is admonishing and suggesting the consequences and harms that may arise from this behavior. Parents should be more attentive and spend more time with their family. Teachers and parents will insert their knowledge of self-defense on social networks using the religious principles and teachings of the Prophet Muhammad (SAW) as examples and guidelines for student conduct.

Keywords: Cyberbullying, Lower Secondary, Islamic Private Schools

* Corresponding Author; E-mail: asma005@gmail.com

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นและเยาวชนในรูปแบบต่างๆ และส่งผลให้เกิดปัญหาทางสังคมอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบต่อการเรียนรู้และพัฒนาการในด้านต่างๆ ของวัยรุ่นและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านความคิด การตัดสินใจ เจตคติ การกระทำ และการแสดงพฤติกรรมด้านต่างๆ โดยจะมีผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสังคม (Lekprasern, 2015) การรังแกกันในโรงเรียนเป็นพฤติกรรมรุนแรงอย่างหนึ่ง มีทั้ง (1) การข่มเหงรังแกทางกาย เช่น การผลัก ต่อย หยิก ดึงผม ใช้อุปกรณ์แทนอาวุธในการข่มขู่ (2) การข่มเหงรังแกทางอารมณ์ เช่น การล้อเลียนหรือทำให้รู้สึกอับอาย การกีดกันออกจากกลุ่ม การเพิกเฉย ทำเหมือนไม่มีตัวตน (3) การข่มเหงรังแกทางคำพูด เช่น การใช้คำหยาบคายหรือดูถูกเหยียดหยาม (4) การข่มเหงรังแกทางอินเทอร์เน็ต เช่น ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ กล่าวหาหรือใส่ความให้ได้รับความอับอาย เป็นต้น (Department of Mental Health, 2017)

ปัจจุบันจากสถานการณ์ปัญหาเด็กเยาวชนในประเทศไทยทำให้หลายหน่วยงานพยายามที่จะแก้ปัญหาความเสียหายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความรุนแรง การทำร้ายกัน ปัญหาเรื่องเพศ ยาเสพติด แต่ก็ยังเป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ สำหรับปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์ในประเทศไทยซึ่งเป็นปัญหาค่อนข้างใหม่และเป็นเรื่องที่ครูและผู้บริหารไม่สามารถจัดการได้มาก เนื่องจากครูมีนักเรียนในความดูแลจำนวนมากทำให้เห็นปัญหาได้ไม่ชัดเจน ส่วนผู้บริหารก็มักจะไม่ทราบปัญหา ทั้งนี้งานวิจัยเรื่อง “ความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ในระดับชั้น ม.1-3” พบว่า คนที่เด็กจะไปปรึกษาด้วยมากที่สุดคือ เพื่อนถึงร้อยละ 89.2 ตามด้วยผู้ปกครองร้อยละ 59 พี่น้องร้อยละ 41.2 โดยครูเป็นลำดับสุดท้าย (Brand Inside, 2017) จะเห็นได้ว่าพ่อแม่มีโอกาที่จะรับรู้ปัญหาของเด็กน้อยกว่ากลุ่มเพื่อน ยกเว้นในกลุ่มเด็กที่ครอบครัวค่อนข้างอบอุ่น อย่างไรก็ตาม การสร้างความเข้มแข็งให้กับเด็กเป็นเรื่องสำคัญที่ครอบครัวจะต้องเข้ามาดูแลซึ่งจะเป็นการป้องกันปัญหาจากต้นทางคือตัวเด็กเองและเป็นภูมิคุ้มกันปัญหาเรื่องนี้ให้เด็กได้ดีที่สุด

ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อลดพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์นั้นจำเป็นต้องเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างตัวเยาวชน ครอบครัว เพื่อน สื่อและโรงเรียน ความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างระบบนิเวศ ได้แก่ โรงเรียน ครอบครัวและเพื่อนบ้านอาจมีประสิทธิผลสูงสุดในการลดการรังแกบนโลกไซเบอร์ (Chester et al., 2019) บทบาทของโรงเรียนในการจัดการกับพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ของวัยรุ่นในประเทศอังกฤษว่า เริ่มต้นจากการแนะนำวิธีการใช้เทคโนโลยี การมีส่วนร่วม รวมถึงการส่งเสริมมิตรภาพของเพื่อนบนโลกไซเบอร์ และให้ความรู้เรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยบนโลกไซเบอร์ รวมถึงพยายามเข้าถึงผู้ปกครองและให้ความรู้เรื่องการใช้เทคโนโลยีของบุตรหลานต่อไป เพื่อเป็นตัวควบคุมมิให้เกิดปัญหาเหล่านี้ขึ้นภายในโรงเรียน (Sittichai, 2019)

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่ามีการศึกษาพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จากงานวิจัยของ Tudkuea et al. (2019) เรื่อง แนวทางการป้องกันพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร และจากการศึกษาของ Shuriye and Ajala (2014) ในหัวข้อ Islam and the Cyber World ซึ่งได้สรุปไว้ว่า อิสลามอนุญาตให้ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเนื่องจากมีประโยชน์มากมาย ในการเผยแพร่ข้อความทางศาสนา การเข้าถึงข้อมูลที่ง่าย การสร้างสภาพแวดล้อมที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งใช้ของศาสนาและการเข้าถึงความรู้ต่าง ๆ อย่างไรก็ตามพ่อแม่ ผู้ปกครอง และรัฐบาลจำเป็นต้องดำเนินการเชิงรุก

เพื่อที่จะลดอาชญากรรมที่เติบโตขึ้นในโลกไซเบอร์และแนะนำทางที่ถูกต้องให้กับกลุ่มวัยรุ่น ทำให้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนมุสลิมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ ซึ่งเป็นโรงเรียนภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจัดการเรียนการสอน 3 สายวิชาคือวิชาศาสนา วิชาสามัญและวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพโดยปรับปรุงหลักสูตรวิชาศาสนา และวิชาสามัญเพื่อลดจำนวนชั่วโมงให้น้อยลงโดยให้มีการผสมผสานวิชาศาสนาและวิชาสามัญเข้าด้วยกัน จัดโครงการสร้างหลักสูตรในระดับต้นให้เรียนวิชาศาสนาและวิชาสามัญ ส่วนรายวิชาภาษาอาหรับให้เรียนในระดับกลางและระดับสูง (Administrator of a charitable Islamic private school, 2013)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญในกรุงเทพมหานคร เพื่อลดพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ต่อไป

คำถามการวิจัย

สภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสม (Mixed Method) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชน

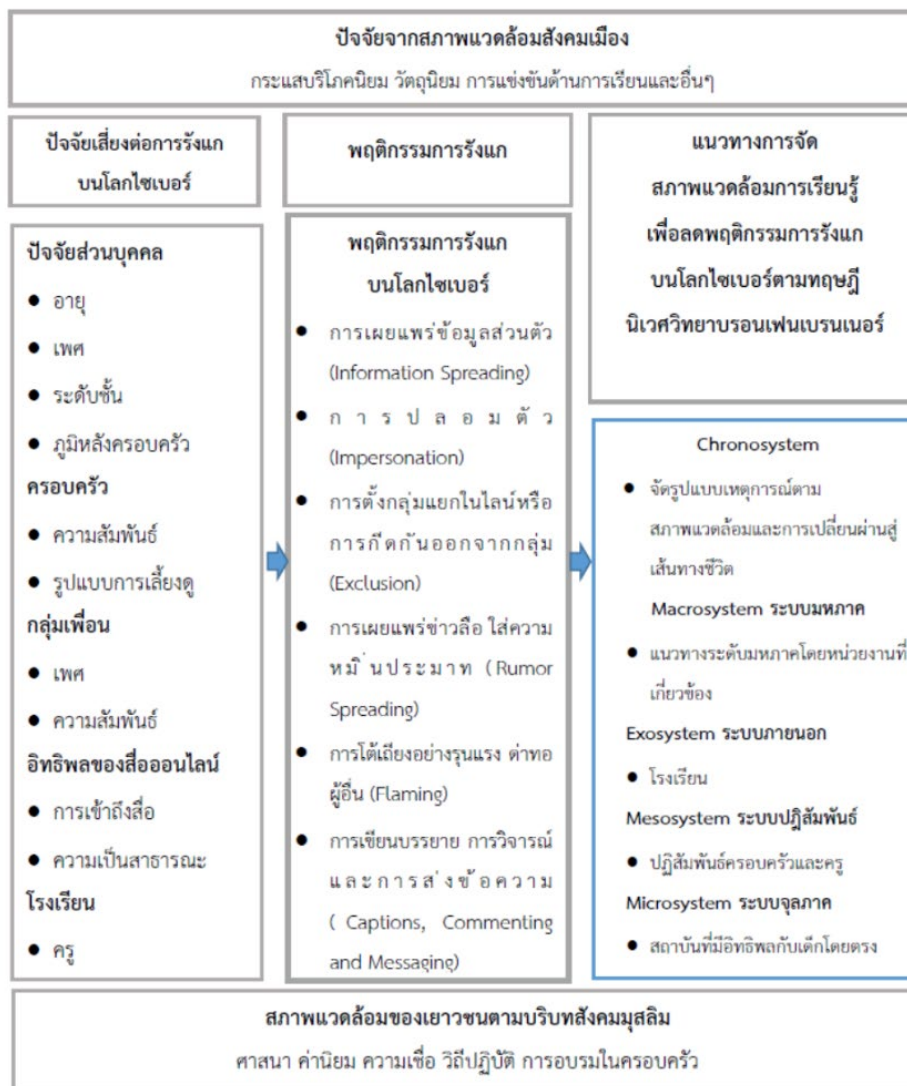
2. ขอบเขตเชิงพื้นที่ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีผู้ใช้คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือสูงที่สุด (Digital Economy and Society, 2018)

3. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก งานวิจัยครั้งนี้จะเน้นการศึกษาเยาวชน ช่วงอายุ 12 - 15 ปี เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในจังหวัดกรุงเทพมหานคร การรังแกกันจะพบได้มากที่สุดและรุนแรงที่สุดในช่วงที่เด็กเปลี่ยนผ่านจากชั้นประถมศึกษาไปสู่มัธยมศึกษา และมีแนวโน้มลดลงในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย (CESE, 2017 cited in Child and Adolescent Mental Health Rajanagarindra Institute, 2018)

3.2 ผู้ให้ข้อมูลรอง ผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนเพื่อเสริมข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล ได้แก่ ตัวแทนครูและผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องกับนักเรียนที่เคยหรือกำลังมีพฤติกรรมความรุนแรงในโลกไซเบอร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบผสมผสาน (Mixed-Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่มีลักษณะการเกื้อกูลกันของข้อมูล

ประชากรและตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 อายุระหว่าง 12-15 ปี การเลือกสุ่มตัวอย่างโรงเรียนแบบเจาะจง การเลือกนักเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) กระจายในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3) ให้ครบทุกชั้นให้ได้ประชากร 621 คน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนครูประจำชั้นและผู้ปกครองในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคุมุสลามในจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการบอกต่อ (Snowball Sampling) โดยผู้วิจัยขอให้ตัวแทนครูประจำชั้นให้ข้อมูลแนะนำตัวแทนผู้ปกครองที่จะสัมภาษณ์

เครื่องมือวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยการสร้างแบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือ บทความ วารสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำมาสังเคราะห์เพื่อสร้างแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบและประมาณค่า (Rating Scale) แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น โรงเรียนและที่พัก แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนต่อสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนกลุ่มเสี่ยง และแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชน

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างชนิดปลายเปิด (Structure In-depth Interview)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณได้จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม (questionnaire) ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์ (Interview) การวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi Formal Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Information Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ
ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของคำตอบในแบบสอบถามแต่ละชุด นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ (1) วิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ทั้งภาพรวม รายด้านและรายข้อและแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) (2) วิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมมาจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออธิบายสรุปลักษณะบางประการของประชากรที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียล ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยกลุ่มเพื่อน ปัจจัยอิทธิพลสื่อออนไลน์และปัจจัยโรงเรียนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียล 6 ประเภท ได้แก่ การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัว (Information Spreading) การปลอมตัว (Impersonation) การตั้งกลุ่มแยกในไลน์หรือการกีดกันออกจากกลุ่ม (Exclusion) การเผยแพร่ข่าวลือใส่ความ หมิ่นประมาท (Rumor Spreading) การโต้เถียงอย่างรุนแรง ด่าทอผู้อื่น (Flaming) การเขียนบรรยาย การวิจารณ์และการส่งข้อความ (Captions, Commenting and Messaging)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

2.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารเนื้อหา (Content Analysis) นำเสนอข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนา

2.2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้

ผลการวิจัย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ปรากฏในตารางที่ 1 รายละเอียดต่างๆ มีดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

	รายการที่ใช้วัด	อัตราส่วนร้อยละ
เพศ	ชาย	46.5
	หญิง	49.8
	กลุ่ม LGBTQ	1.1
	Missing	2.6
อายุ	12 ปี	21.7
	13 ปี	30.0
	14 ปี	31.1
	15 ปี	13.4
	Missing	3.9
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 1	33.7
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	28.0
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	34.1
	Missing	4.2
โรงเรียนที่ศึกษาอยู่	โรงเรียนบางกอกวิทยา (มูลนิธิ)	8.4
	โรงเรียนอิสลามสันติชน	15.9
	โรงเรียนสอนศาสนาสาสนูปถัมภ์	9.7
	โรงเรียนอัลกุรรอฮ์วิทยา	10.3
	โรงเรียนศาสนวิทยา	10.0
	โรงเรียนอันวารุ้ลอิสลาม	11.6
	โรงเรียนอิสลามสวนสันติ	6.9
	โรงเรียนวิทยปัญญามัธยม	15.3
	โรงเรียนสวนรัฐวิทยา	9.7
	Missing	2.3
ที่พัก	อยู่กับพ่อและแม่	68.0
	อยู่กับพ่อหรือแม่	10.3
	อยู่กับพ่อเลี้ยง แม่เลี้ยง	0
	อยู่กับผู้ปกครองที่เป็นญาติในครอบครัว	8.2
	อยู่กับผู้อื่น	.3
	อยู่หอพัก	9.2
	อื่นๆ ระบุ	1.1
	Missing	2.9

จากตารางที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (49.8) มีอายุเฉลี่ย 14 ปี (31.1) กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 (34.1) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาที่โรงเรียนอิสลามสันติชน (15.9) และอาศัยอยู่กับพ่อแม่ (68.0)

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว

รายการที่ใช้วัด	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง สามารถพูดคุยปรึกษาได้ ทุกเรื่องทุกปัญหา	1	15	2.55	1.231
รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบตามใจ	1	15	3.89	1.118
รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบการปล่อยปละ ละเลย	1	15	4.59	1.007
รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัวนักเรียนเป็นแบบเข้มงวด	1	15	3.64	1.605

จากตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน (73.3) บิดาประกอบธุรกิจส่วนตัว (27.2) ครอบครัวส่วนใหญ่มีรูปแบบการเลี้ยงดูเป็นแบบปล่อยปละละเลย (4.59)

ตารางที่ 3 แสดงผลความสัมพันธ์ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิม

ข้อที่	ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน	χ^2	Sig.
1	นักเรียนมักมีความแปรปรวนทางอารมณ์ เจ้าอารมณ์และฉุนเฉียวบ่อยครั้ง	199.587	0.018*
2	นักเรียนไม่พอใจเพื่อนและการทะเลาะกันโดยเกิดจากอารมณ์ชั่ววูบหรือ การกลั่นแกล้งแบบซ้ำๆ โดยมีประเด็นในเรื่องความรัก	163.900	0.400
3	นักเรียนมีนิสัยส่วนตัวที่มีความอ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	281.842	0.000**
4	นักเรียนมักระบายอารมณ์และความรู้สึกกับเพื่อน	216.504	0.002*

จากตารางที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ นักเรียนมักมีความแปรปรวนทางอารมณ์ เจ้าอารมณ์และฉุนเฉียวบ่อยครั้ง นักเรียนมีนิสัยส่วนตัวที่มีความอ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และนักเรียนมักระบายอารมณ์และความรู้สึกกับเพื่อน ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ นักเรียนไม่พอใจเพื่อนและการทะเลาะกันโดยเกิดจากอารมณ์ชั่ววูบหรือการกลั่นแกล้งแบบซ้ำๆ โดยมีประเด็นในเรื่องความรัก

ตารางที่ 4 แสดงผลความสัมพันธ์ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิม

ข้อที่	ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว	χ^2	Sig.
5	สถานภาพสมรสของบิดามารดา	176.717	0.779
6	อาชีพของบิดา	184.498	0.638
7	อาชีพของมารดา	168.166	0.892
8	นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง สามารถพูดคุยปรึกษาได้ทุกเรื่องทุกปัญหา	178.339	0.153
9	รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบตามใจ	193.463	0.037*
10	รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบการปล่อยปละละเลย	138.435	0.890
11	รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัวนักเรียนเป็นแบบเข้มงวด	178.276	0.153

จากตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบตามใจ ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สถานภาพสมรสของบิดามารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง สามารถพูดคุยปรึกษาได้ทุกเรื่องทุกปัญหา รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบการปล่อยปละละเลย รูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัวนักเรียนเป็นแบบเข้มงวด

ตารางที่ 5 แสดงผลความสัมพันธ์ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิม

ข้อที่	ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน	χ^2	Sig.
12	เพื่อนคอยช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน	171.122	0.259
13	นักเรียนคอยช่วยเหลือเมื่อเพื่อนประสบปัญหา	178.809	0.147
14	นักเรียนเคยทะเลาะกับเพื่อนอย่างรุนแรง	214.560	0.003*
15	นักเรียนและเพื่อนเคยถูกทำโทษเนื่องจากมีพฤติกรรมรุนแรงในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ	191.648	0.494

จากตารางที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ นักเรียนเคยทะเลาะกับเพื่อนอย่างรุนแรง ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพื่อนคอยช่วยเหลือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน นักเรียนคอยช่วยเหลือเมื่อเพื่อนประสบปัญหา นักเรียนและเพื่อนเคยถูกทำโทษเนื่องจากมีพฤติกรรมรุนแรงในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ

ตารางที่ 6 แสดงผลความสัมพันธ์ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิม

ข้อ	ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์	χ^2	Sig.
16	นักเรียนมีอินเทอร์เน็ตใช้หรือไม่?	39.236	0.994
17	นักเรียนเล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำในทีใด?	172.098	0.846
18	นักเรียนเล่นอินเทอร์เน็ตบ่อยแค่ไหน?	151.814	0.074
19	นักเรียนใช้สื่อออนไลน์ เช่น facebook Line และ IG เป็นต้น วันละกี่ชั่วโมง?	158.707	0.037*
20	ช่วงเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์บ่อยที่สุดคือช่วงใด?	239.735	0.760
21	นักเรียนมักโพสต์เรื่องราวต่างๆ ลงในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือเพื่อให้เพื่อนๆ ได้เห็น	282.042	0.000**
22	นักเรียนมักระบายอารมณ์ผ่านห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ	345.191	0.000**
23	นักเรียนชอบรังแกเพื่อนโดยไม่แสดงตัวตนผ่านห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ	170.793	0.265
24	นักเรียนชอบเล่นเกมออนไลน์ที่เน้นการต่อสู้รุนแรง	180.059	0.133
25	นักเรียนชอบชมภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ตที่มีการต่อสู้รุนแรง	205.373	0.009*

จากตารางที่ 6 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ นักเรียนใช้สื่อออนไลน์ เช่น facebook Line และ IG เป็นต้น วันละกี่ชั่วโมง? นักเรียนมักโพสต์เรื่องราวต่างๆ ลงในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือเพื่อให้เพื่อนๆ ได้เห็น นักเรียนมักระบายอารมณ์ผ่านห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ นักเรียนชอบชมภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ตที่มีการต่อสู้รุนแรง ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ นักเรียนมีอินเทอร์เน็ตใช้หรือไม่? นักเรียนเล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำในทีใด? นักเรียนเล่นอินเทอร์เน็ตบ่อยแค่ไหน? ช่วงเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์บ่อยที่สุดคือช่วงใด? นักเรียนชอบรังแกเพื่อนโดยไม่แสดงตัวตนผ่านห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ นักเรียนชอบเล่นเกมออนไลน์ที่เน้นการต่อสู้รุนแรง

ตารางที่ 7 แสดงผลความสัมพันธ์ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิม

ข้อที่	ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียน	χ^2	Sig.
26	ครูปฏิบัติกับทุกคนอย่างเท่าเทียมตลอดเวลา	222.068	0.001*
27	ครูเฝ้าระวังและติดตามพฤติกรรมรุนแรงและการรังแกกันในหมู่นักเรียนในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ	208.297	0.006*
28	ครูคอยดูแลเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลา	224.164	0.001*
29	ครูรับทราบและรายงานปัญหาพฤติกรรมรุนแรงในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือของนักเรียนกับผู้ปกครอง	186.784	0.072

จากตารางที่ 7 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ภาพรวมของข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ครูปฏิบัติกับทุกคนอย่างเท่าเทียมตลอดเวลา ครูเฝ้าระวังและติดตามพฤติกรรมรุนแรงและการรังแกกันในหมู่นักเรียนในห้องแซทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ครูคอยดูแลเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลา ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มเพื่อนกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ครูรับทราบและรายงานปัญหาพฤติกรรมรุนแรงในห้องแซทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือของนักเรียนกับผู้ปกครอง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ครูไม่เคยเห็นพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของนักเรียนทั้งในฐานะผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ นักเรียนที่มีพฤติกรรมดังกล่าวมักเป็นเด็กที่ขาดความอบอุ่นมีปัญหาครอบครัว ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ จากนั้นก็จะพยายามเรียกร้องความสนใจจากเพื่อนในห้อง โดยนักเรียนส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมจะเป็นนักเรียนชายระดับมัธยมต้นโดยมักเป็นการแชร์รูปเพื่อนนักเรียนหญิงมาล้อกัน ส่วนความถี่ของการรังแกบนโลกโซเชียลนั้นครูไม่สามารถรู้ได้เนื่องจากนักเรียนมักไม่ให้ครูเข้าร่วมในกลุ่มหรือเป็นเพื่อนในสื่อออนไลน์ แนวทางแก้ปัญหาเนื่องจากยังไม่พบปัญหาใหญ่จึงเป็นการเรียกมาตักเตือนและให้คำแนะนำ ยังไม่มีการกำหนดบทลงโทษหรือบทสนับสนุนการแก้ปัญหาในทางบวกต่อพฤติกรรม เมื่อพบเห็นการรังแกบนโลกโซเชียลก็จะคุยกับนักเรียนก่อนหากปัญหาไม่สามารถแก้ไขได้ก็จะประสานต่อไปยังผู้ปกครอง ครูได้สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองในสังคมออนไลน์โดยใช้หลักศาสนาและแนวคำสอนของท่านศาสดามูฮัมหมัด(ศ็อลฯ) มาเป็นตัวอย่างและแนวทางสำหรับการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียน

ผู้ปกครองไม่เคยสังเกตเห็นพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเด็กในความดูแล ส่วนใหญ่นักเรียนจะติดโทรศัพท์มือถือ ใช้ดูยูทูบและเล่นเกม ซึ่งผู้ปกครองจะแก้ปัญหาการติดมือถือโดยการกำหนดมาตรการในการควบคุมการใช้โทรศัพท์มือถือ เช่น การทำกิจกรรมร่วมกับครอบครัวในวันหยุด การตักเตือนและกำหนดระยะเวลาในการใช้ การตั้งโต๊ะพิงเตอร์ไว้ในห้องรับแขกซึ่งเป็นที่ ๆ ทุกคนอยู่ร่วมกัน การมอบหมายงานบ้านให้ทำ การนำหลักศาสนาเข้ามาใช้สอนลูก การทำศาสนกิจร่วมกันในครอบครัว และการให้เวลากับลูกมากกว่างานส่วนตัว นอกจากนี้ยังมีมาตรการในการปิดสัญญาณอินเทอร์เน็ตในเวลาที่กำหนด ผู้ปกครองจะคอยติดตามผล และได้ประสานกับทางโรงเรียนโดยตลอด ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความเป็นห่วงในผลกระทบต่อพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้โทรศัพท์มือถือของบุตรหลาน

โดยสรุปงานวิจัยสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกโซเชียลของเยาวชนมุสลิมได้ดังนี้ สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประชากรเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 14 ปี กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอิสลามสันติชนอาศัยอยู่กับพ่อแม่ ข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัว ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาประกอบธุรกิจส่วนตัว ครอบครัวส่วนใหญ่มีรูปแบบการเลี้ยงดูเป็นแบบปล่อยปละละเลย ข้อมูลเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อออนไลน์ นักเรียนส่วนใหญ่มีอินเทอร์เน็ตใช้ นักเรียนจะเล่นอินเทอร์เน็ตเป็นประจำที่บ้าน นักเรียนเล่นอินเทอร์เน็ตทุกวัน นักเรียนใช้สื่อออนไลน์ เช่น Facebook Line และ IG เป็นต้น ส่วนใหญ่วันละ 3 ชั่วโมง โดยช่วงเวลาที่ใช้สื่อออนไลน์บ่อยที่สุด คือ 18:01 – 21:00 น. ด้านประสบการณ์การรังแกบนโลกโซเชียล การโต้เถียงอย่างรุนแรง ด่าทอผู้อื่น (Flaming) เป็นการรังแกที่นักเรียนถูกรังแกบ่อยที่สุด นักเรียนส่วนใหญ่ทราบว่าเพื่อนเป็นผู้รังแก โดยนักเรียนส่วนใหญ่จะไม่บอกใครเมื่อถูกรังแก นักเรียนถูกรังแกผ่าน Messenger เป็นส่วนใหญ่ การโต้เถียงอย่างรุนแรง ด่าทอผู้อื่น (Flaming) เป็นการรังแกที่นักเรียนทำบ่อยที่สุด นักเรียนจะรังแกเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ เมื่อนักเรียนรังแกผู้อื่นจะแก้ปัญหาโดยการตอบโต้โดยทันที

ภาพรวมเกี่ยวกับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์นักเรียนมักมีความแปรปรวนทางอารมณ์ เจ้าอารมณ์ และฉุนเฉียวบ่อยครั้ง นักเรียนมีนิสัยส่วนตัวที่มีความอ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และนักเรียนมักระบายอารมณ์และความรู้สึกกับเพื่อน รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบตามใจ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียนเคยทะเลาะกับเพื่อนอย่างรุนแรง อิทธิพลของสื่อออนไลน์นักเรียนใช้สื่อออนไลน์ เช่น facebook Line และ IG เป็นต้น โดยมักโพสต์เรื่องราวต่าง ๆ ลงในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ และมีกระบายอารมณ์ผ่านห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ นักเรียนชอบชมภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ตที่มีการต่อสู้รุนแรง และเกี่ยวกับโรงเรียน ครูปฏิบัติกับทุกคนอย่างเท่าเทียมตลอดเวลา ครูเฝ้าระวังและติดตามพฤติกรรมรุนแรงและการรังแกกันในหมู่นักเรียนในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ครูคอยดูแลเอาใจใส่และให้ความช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ครูและผู้ปกครองยังถูกกีดกันจากการรับทราบถึงพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของนักเรียน นักเรียนที่มีพฤติกรรมดังกล่าวมักเป็นเด็กที่ขาดความอบอุ่นมีปัญหาครอบครัว ผู้ปกครองไม่มีเวลาให้ แนวทางในการแก้ปัญหา คือ การตักเตือนและแนะนำถึงผลและโทษที่อาจเกิดขึ้นจากพฤติกรรมนี้ ส่วนผู้ปกครองควรเพิ่มการเอาใจใส่และให้เวลากับครอบครัวให้มากขึ้น ครูและผู้ปกครองจะสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองในสังคมออนไลน์โดยใช้หลักศาสนาและแนวคำสอนของท่านศาสนตามูฮัมหมัด(ศ็อลฯ) มาเป็นตัวอย่างและแนวทางสำหรับการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียน

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ความแปรปรวนทางอารมณ์ เจ้าอารมณ์และฉุนเฉียวบ่อยครั้ง นิสัยส่วนตัวที่มีความอ่อนแอ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และการระบายอารมณ์และความรู้สึกกับเพื่อนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sourander et.al. (2010) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยเสี่ยงทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการรังแกบนโลกไซเบอร์ในหมู่วัยรุ่น ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่อยู่ในสถานะเป็นเพียงเหยื่อทางไซเบอร์จะเชื่อมโยงกับการอยู่กับครอบครัวที่ไม่ใช่พ่อแม่แท้ๆ ต้องประสบกับอุปสรรคต่าง ๆ ดังนี้ ปัญหาทางอารมณ์และปัญหาเพื่อน

2. ปัจจัยครอบครัว ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยงดูในครอบครัวของนักเรียนเป็นแบบตามใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตรงกับทฤษฎีนิเวศวิทยาการพัฒนาของบรอนเฟนเบรนเนอร์ เกี่ยวกับระบบจุลภาคที่เด็กมีความสัมพันธ์ตรงกับสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดพวกเขารวมไปถึงบ้านและครอบครัว (Bronfenbrenner, 1977, 1979 cited in Cross et al., 2015)

3. ปัจจัยกลุ่มเพื่อน ได้แก่ การทะเลาะกับเพื่อนอย่างรุนแรงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Nilan et al. (2015) ได้ศึกษาเรื่อง Youth, Social Media, and Cyberbullying Among Australian Youth: “Sick Friends” ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าวัยรุ่นแสดงให้เห็นถึงความตระหนกอย่างมากถึงผลกระทบที่สำคัญของการรังแกบนโลกไซเบอร์ต่อตนเองและเพื่อนร่วมชั้น

4. ปัจจัยอิทธิพลของสื่อออนไลน์ ได้แก่ การใช้สื่อออนไลน์ เช่น facebook Line และ IG เป็นต้น ในระยะเวลานาน การโพสต์เรื่องราวต่าง ๆ ลงในห้องแชทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ การระบายอารมณ์ผ่านห้องแชทหรือ

แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ การชมภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ตที่มีการต่อสู้นแรงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของครอส และคณะ (Cross et al., 2015) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวข้องกับความเข้าใจและการลดพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ ภายใต้กรอบความคิดระบบนิเวศทางสังคม ได้รวมอิทธิพลออนไลน์ที่มีต่อการรังแกบนโลกไซเบอร์เข้าไปในระบบ จุลภาคด้วยเนื่องจากแนวโน้มของสภาพแวดล้อมออนไลน์ที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับอิทธิพลอื่นๆ ในระบบจุลภาคซึ่ง ส่งผลกระทบต่อโอกาสที่เข/เธอจะมีส่วนร่วมในพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์

5. ปัจจัยโรงเรียน ได้แก่ ครูปฏิบัติกับทุกคนอย่างเท่าเทียมตลอดเวลา ครูเฝ้าระวังและติดตามพฤติกรรม รุนแรงและการรังแกกันในกลุ่มนักเรียนในห้องแซทหรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ครูคอยดูแลเอาใจใส่และให้ ความช่วยเหลือนักเรียนตลอดเวลาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิมอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Johannis et al. (2020) ได้ศึกษาเรื่อง Cyber-Bullying Trends Using Social Media Platform: An Analysis through Malaysian Perspectives ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะ หลายประการในการแก้ไขปัญหาการรังแกบนโลกไซเบอร์ โดยในส่วนของโรงเรียนต้องมีการปรับปรุงแนวทางการสอน โดยโรงเรียน เนื่องจากนักเรียนในโรงเรียนประถมและมัธยมในปัจจุบันมีความแตกต่างกันเมื่อเทียบกับยุคก่อนหน้า

จากการศึกษาสภาพปัญหาและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ ผู้วิจัยมีแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และโทษของการใช้ สื่อออนไลน์เพื่อให้นักเรียนตระหนักและรู้เท่าทันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น โดยเน้นให้ครูเอาใจใส่พูดคุยกับนักเรียนและ โรงเรียนควรมีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนในเรื่องการรังแกบนโลกไซเบอร์เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะสภาพปัญหาและหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนมุสลิม ดังนั้นการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษากระบวนการบริหารจัดการ เกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ มีการนำแนวคิดและทฤษฎีด้านกระบวนการ การบริหารจัดการ มาดำเนินการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาวิจัยเพิ่มเติม สำหรับสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้ได้กระบวนการบริหารจัดการเกี่ยวกับ ปัญหาพฤติกรรมรังแกบนโลกไซเบอร์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Administrator of a charitable Islamic private school. (2013). *Characteristics of private Islamic schools*. [Online]. Retrieved March, 2021, from: <http://islamic-school-admin.blogspot.com/2013/04/blog-post.html> (in Thai)
- Brand Inside. (2017). *Stop Bullying Stop online bullying. After Thailand ranked in the top 5 of the world!* [Online]. Retrieved March 24, 2018, from: <https://brandinside.asia/stop-bullying-thailand-top5/> (in Thai)

- Chester, K.L., Magnusson, J., Klemmer, E., Spencer, N.H., Brooks, F. (2019). The Mitigating Role of Ecological Health Assets in Adolescent Cyberbullying Victimization. *Youth & Society Journal*, 51(3), 291-317.
- Child and Adolescent Mental Health Rajanagarindra Institute. (2018). *Practice manual for prevention and management of bullying in schools*. Bangkok: Beyond Publishing. (in Thai)
- Cross, D., Barnes, A., Papageorgim, A., Hadwen, K., Hearn, L., and Lester, L. (2015). A social-ecological framework for understanding and reducing cyberbullying behaviors. *Aggression and Violent behavior*, 23, 109-117.
- Department of Mental Health. (2017). *Teach children to protect themselves from bullying*. [Online]. Retrieved July 11, 2019, from: <https://www.thaihealth.or.th/Content/39510-teach-children-to-protect-themselves-from-bullying.html> (in Thai)
- Digital Economy and Society, Ministry. National Statistical Office. (2018) *Survey on the use of information and communication technology in the household, 2018*. [Online]. Retrieved March 19, 2019, from: [www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ICT/learning technology/2561/ict61-CompleteReport-Q1.pdf](http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ICT/learning%20technology/2561/ict61-CompleteReport-Q1.pdf) (in Thai)
- Johanis, M.A., Bakar, A.R.A., and Ismail, F. (2020). Cyber-Bullying Trends Using Social Media Platform: An Analysis through Malaysian Perspectives. *Journal of Physics: Conference Series*, 1-5. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1529/2/022077>
- Lekprasern, A. (2015). *Violence: An innovative model of reinforcement learning process for the prevention and solution of violence among adolescents and youth in educational institutions*. Nakhon Pathom, Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University. (in Thai)
- Nilan, P., Burgess, H., Hobbs, M., Threadgold, S., and Alexander, W. (2015). Youth, Social Media, and Cyberbullying Among Australian Youth: "Sick Friends". *Social Media + Society*, 1-12. <https://doi.org/10.1177/2056305115604848>
- Sittichai, R. (2019). *Cyber-bullying behavior of adolescents*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Shuriye, A.O. and Ajala, M.T. (2014). Islam and the Cyber World. *Journal of Educational and Social Research*, 4(6), 513-520.
- Sourander, A., and others. (2010) Psychosocial risk factors associated with cyberbullying among adolescents. *ARCH GEN PSYCHIATRY*, 67(7), 720-728.
- Tudkuea, T., Laeheem, K., and Sittichai, R. (2019). Guidelines for preventive cyber bullying behaviors three southern border provinces students. *Journal of Behavioral Science for Development*, 11(1), 91-106.